ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

THE EFFECTS OF USING BALANCED LITERACY HOME-BASED LEARNING PACKAGE TO ENHANCE LANGUAGE SKILLS IN READING AND WRITING OF YOUNG CHILDREN

Received : 2021-07-21 **Revised** : 2022-05-11 **Accepted** : 2022-05-11

ผู้วิจัย แน็ตทรียา ชาวทะเล[1] Natthareeya Chawtale
nattriyaa@gmail.com
ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร[2] Piyanan Hirunchalothorn
ชลาธิป สมาหิโต[3] Chalatip Samahito

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี จำนวน 10 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์(ขันมาอนุราษฎร์) จ.สมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1.ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา 2.แบบสังเกตทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย 3.แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา มีทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มมากขึ้น โดยด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ มีความ สนใจในการเขียนและการวาดภาพเพื่อสื่อความหมาย สามารถเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเองได้ และมีความสนใจ ในการเขียนร่วมกันและการเขียนอิสระเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ

คำสำคัญ : ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ทักษะทางภาษา เด็กปฐมวัย

---

[1] นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Student in the Degree of Master of Education in Early Childhood Education, Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาปฐมวัยศึกษาภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Assistant Professor Dr. Program in Education in Early Childhood Education, Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาปฐมวัยศึกษาภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Assistant Professor Dr. Program in Education in Early Childhood Education, Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University

Abstract

The purpose of this study was to investigate the effect of changes in language skills in reading and writing of young children from the using of balanced literacy home-based learning package during the COVID-19 epidemic. The target group used in the study were 10 young children, aged 5-6 years, studying in kindergarten year 3, semester 2, academic year 2020 at Wat Rat Rangsan School (Khanma Anurat). The study instrument was a series of balanced literacy home-based learning package, observational form and behavior recoding form in reading and writing skills for young children questionnaire on early childhood reading and writing skills. The quantitative data analysis used mean and standard deviation. Qualitative data were analyzed by content analysis and descriptive descriptions.

The results of the study revealed that the young children were organized the using of balanced literacy home-based learning package had higher scores of language skills in reading and writing add more. The aspect that has changed the most was interest in writing and drawing to convey meaning in thinking, being able to write one's name - surname, having an interest in co-writing, and free writing about activities.

Keyword : balance literacy home-based learning package , language skills , young children

บทนำ

ในปัจจุบันการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เทคโนโลยีจึงเข้า มามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ต้องเริ่มด้วยการพัฒนาให้เด็กได้มีทักษะการอ่านและเขียนที่มีความสมดุล ซึ่งควรมีการเริ่มเรียนรู้ผ่านการสังเกต สำรวจอย่างอิสระและการได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างหลากหลายจากครู หรือผู้ที่เชี่ยวชาญกว่า แรงบันดาลใจจะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาทักษะในการอ่านและเขียนอย่างเป็นทางการในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา

การสอนภาษาในปัจจุบันมีแนวทางการสอนที่หลากหลายและสามารถส่งเสริม ความสามารถในการอ่านและเขียนได้ดี เรียกว่า การสอนภาษาแนวสมดุล (Balanced Literacy Approach) เป็นการนำการสอนแบบประสมคำ (Phonic) มาผสมผสานกับการสอนภาษาธรรมชาติ (Whole Language) ซึ่งการสอนนี้พัฒนามาจากการสอนภาษาธรรมชาติในระดับปฐมวัย การสอนภาษาแนวสมดุลจะเป็นการเตรียม ความพร้อมทักษะด้านการอ่านและการเขียน (Samantha Hebzynski ,2017) ได้กล่าวว่า การรู้หนังสืออย่างสมดุลต้องใช้ทักษะหลายอย่างในการอ่านและรวมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้สำหรับนักเรียน การสอนการรู้หนังสืออย่างสมดุลโดยใช้ทั้งสองวิธีรวมเข้าด้วยกัน เป็นการสร้างแนวทางในการสอนการรู้หนังสือ นักการศึกษาจึงได้เสนอแนะในส่งเสริมการรู้หนังสือ คือ การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่าน เช่น การเรียนรู้การออกเสียงตัวอักษร การเชื่อมโยงตัวอักษรและเสียง และเข้าใจความหมาย ของคำศัพท์ซึ่งสอดคล้องกับ (Erin Lynch,2018) การรู้หนังสืออย่างสมดุลเป็นวิธีการสอนที่ผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ ของการสอนการรู้หนังสือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้นำนักเรียนไปสู่การอ่านอย่างมีความเชี่ยวชาญและตลอดชีวิต แนวทางการรู้หนังสือที่สมดุลมีลักษณะเฉพาะด้วยการสอน ทักษะที่ชัดเจน โดยการใช้ข้อความที่แท้จริง การสอน ภาษาแนวสมดุลภาษาในระดับเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างนิสัยด้านการอ่าน การรู้จัก หนังสือ พูดสื่อสาร ขีดเขียนเพื่อสื่อสาร (อุษณีย์ เอี่ยมสงคราม, 2559) โดยเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งในด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ผ่านวิธีการเรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและมีความสมดุล ซึ่งนำมาในการอ่านออก เขียนได้ อย่างมีความเข้าใจและมีความสุขต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนหนังสือนั้น จะประสบความสำเร็จต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ ครู เช่นเดียวกันกับที่ Vygotsky (1978) ได้กล่าวว่า สังคมและบุคคลรอบข้างมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก จากการที่เด็กเรียนรู้ภาษา จากบุคคลอื่นทีละน้อยโดยคำแนะนำจากผู้อื่นจนสามารถเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ ซึ่งแนวคิดนี้เรียกว่า Instructional Scaffolding ที่จะเป็นการช่วยเสริมและสนับสนุนเด็กจากระดับพัฒนาการที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับของ Piaget อ้างใน ชลาธิป สมาหิโต , (2560) ที่เชื่อว่า การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นปัจจัยสำคัญใน พัฒนาการทางด้านภาษาและสติปัญญาโดยพบว่า เด็กจะเกิดกระบวนการซึมซับประสบการณ์และปรับแต่ง โครงสร้างเชาว์ปัญญาตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดโครงสร้างความคิดรวบยอดของสมองขึ้น จากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นยิ่งเด็กมีประสบการณ์มากเท่าไหร่ ก็จะเกิดโครงสร้างของสมองที่ซับซ้อนขึ้น เด็กจะมีพัฒนาการด้านภาษาและสติปัญญาเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้การสอนแนวสมดุลภาษายังเป็นพื้นฐานสำคัญในพัฒนาการทางด้านภาษา การเรียนรู้หนังสือที่ไม่ใช่การรู้หนังสือแบบจำกัดตัวอยู่เฉพาะการจัด ให้อ่านและเขียนเท่านั้น แต่เป็นประสบการณ์พื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ด้านภาษาต่อไป ดังนั้นการให้ ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วม รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก ทั้งในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องตามพัฒนาการตามช่วงวัย โดยเน้นความสำคัญของเด็ก เพื่อให้มีแนวทางและสามารถ พัฒนาเด็กไปทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน

การใช้ชุดการเรียนรู้หรือที่เรียกว่าชุดการสอน ซึ่งตรงกับคำว่า Instructional Package นั้นมี ความหมายและลักษณะ เช่นเดียวกันกับคำว่า Learning Package และ Instructional Kits ได้เข้ามามีบทบาทในการสอนในสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ไม่ว่าจะเป็นชุดการเรียนรู้ที่เป็นแบบ ฝึกทักษะ หรือชุดการเรียนการสอนสำเร็จรูป ซึ่งการใช้ขึ้นอยู่กับการเลือกใช้และวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก อย่างไรก็ตามชุดการ

เรียนรู้นั้น ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เข้าใจ เกิดทักษะและเจตคติที่ดี ตลอดจนเกิดความพอใจ ในการเรียนรู้ รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ระบุวัตถุประสงค์การสอน ประเมิน ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนการสอนและการป้อนกลับและ ปรับปรุง (ราตรี นันทสุคนธ์ ,2554) โดยจัดในรูปแบบชุดการสอนแนวสมดุลภาษาบูรณาการให้เหมาะสมตามวัยและความสามารถ

จากสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ในการระบาดระลอกใหม่ มีผู้ติดเชื้อ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษาเป็นวงกว้าง จึงทำ ให้การจัดการศึกษาต้องชะลอตัวและปิดสถานศึกษาเป็นการชั่วคราว โดยโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์(ขันมาอนุ ราษฎร์) จ.สมุทรสาคร เป็นสถานศึกษาที่ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้สอนอยู่นั้นได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) โดยตรง เนื่องอยู่ในจังหวัดที่เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุด (พื้นที่สีแดง) และมีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ต้องจัดการเรียนการสอนออนไลน์และใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้าน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ และดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนอีกหนึ่งวิธีที่สามารถทำได้ เนื่องจากเด็กจะต้องมีการเรียนรู้อยู่ ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ มุ่งเน้นพัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนนั้น มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญา มีความสำคัญต่อการ เรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความคิดและมีทักษะตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ที่บ้าน ตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา ด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ ที่สนใจได้นำแนวการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่าน และการเขียนของเด็กปฐมวัย ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวจัดกระทำ

ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
ตามแนวคิดของ
Holdaway (1979 อ้างใน อารี สัณหฉวี,2550)

ชุดที่ 1 ต้นหม่อนของคุณหมี
ชุดที่ 2 งานของมดตัวนิด
ชุดที่ 3 เอ้ะ ! นี่คืออะไรนะ
ชุดที่ 4 รู้จักพยัญชนะ
ชุดที่ 5 เต่าต้วมเตี้ยมกับกระต่ายจ๋อมแจ๋ม
ชุดที่ 6 กุ๊กไก่ปวดท้อง
ชุดที่ 7 เจ้าหมูหูหาย
ชุดที่ 8 คู่ฉันอยู่ไหน

ตัวแปรตาม

ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและ
การเขียนของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดของ
Ministry of Education Republic
of Singapore (2013) แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการอ่าน

1. การรู้จักการใช้หนังสือ
2. ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร
3. ความเข้าใจในการอ่าน
4. การตระหนักและรับรู้ระบบหน่วยเสียง

2.ด้านการเขียน

1. การวาดภาพหรือการขีดเขียน
2. การเขียนมีแบบแผน
3. การเขียนชื่อ-นามสกุลตนเองได้
4. การตระหนักและรับรู้ความแตกต่างขอตัวอักษร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนและมีวิธีการในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ (ขันมาอนุราษฎร์) จ.สมุทรสาคร นักเรียนทั้งหมด 63 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นพ่อหรือแม่ของเด็กปฐมวัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ (ขันมาอนุราษฎร์) จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในห้องเรียนที่ผู้ศึกษาเป็นครูประจำชั้น โดยคัดเลือกแบบเจาะจงและผู้ปกครองที่มีความพร้อมทางด้านอินเทอร์เน็ต

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ตัวจัดกระทำ คือ ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะทางภาษาด้านอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา จำนวน 8 ชุดการเรียนรู้
2. แบบสังเกตทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษา
3. แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และ Holdaway (1979 อ้างใน อารี สัณหฉวี, 2550) แล้วนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนว สมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

2. สร้างชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
2.2 กำหนดลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
2.3 กำหนดการดำเนินการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
2.4 กำหนดสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา
2.5 กำหนดการประเมินผล

ชุดการเรียนรู้ที่บ้านเป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

ชุดการเรียนที่บ้าน จำนวน 8 ชุด	การเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษา
ชุดที่ 1 ต้นหม่อนของคุณหมี	1. กิจกรรมการอ่านให้ฟัง
ชุดที่ 2 งานของมดตัวนิด	2. กิจกรรมการอ่านร่วมกัน
ชุดที่ 3 เอ้ะ ! นี่คืออะไรนะ	3. กิจกรรมการอ่านอิสระ
ชุดที่ 4 รู้จักพยัญชนะ	4. กิจกรรมการเขียนโดยมีการชี้แนะ
ชุดที่ 5 เต่าต้วมเตี้ยมกับกระต่ายจ๋อมแจ๋ม	5. กิจกรรมการเขียนร่วมกัน
ชุดที่ 6 กุ๊กไก่ปวดท้อง	6. กิจกรรมการเขียนแบบอิสระ
ชุดที่ 7 เจ้าหมูหูหาย	7. กิจกรรมการอ่านและการออกเสียงของคำศัพท์
ชุดที่ 8 คู่ฉันอยู่ไหน	8. กิจกรรมเกมทางภาษา

3. นำชุดการเรียนที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาตรวจสอบพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะ คือ ปรับจุดประสงค์ให้มีคำที่ตรงกับนิยามศัพท์และการใช้คำให้มีความสม่ำเสมอ

แบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) Ministry of Education Republic of Singapore (2013) และชลาธิป สมาหิโต (2556) และศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการอ่านและการ เขียนของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปปรับใช้ในการสร้างแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

2. ศึกษาแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยของ อรพรรณ บุตรกตัญญู (2559) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

3. สร้างแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของ Ministry of Education Republic of Singapore (2013) ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ทักษะด้านการอ่าน จำนวน 4 ข้อ คือ
- การรู้จักการใช้หนังสือ
- ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร
- ความเข้าใจในการอ่าน

- การตระหนักและรับรู้ระบบหน่วยเสียง

2.2 ทักษะการเขียน จำนวน 4 ข้อ คือ

- การวาดภาพหรือการขีดเขียน
- การเขียนมีแบบแผน
- การเขียนชื่อ-นามสกุลตนเองได้
- การตระหนักและรับรู้ความแตกต่างของตัวอักษร

โดยผู้ศึกษาบันทึกคะแนนในรูปแบบคุณภาพของพฤติกรรม แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 2 , 1 และ 0 ตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน

3. นำแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้พฤติกรรมตัวชี้วัดในแต่ละด้านและคำอธิบายระดับพฤติกรรมแต่ละด้านให้มีความแตกต่างและชัดเจน และเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้อย่างชัดเจน เมื่อปรับแก้แบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยเรียบร้อยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้วนั้น จึงนำแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญต่อไป

4. นำแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาตรวจสอบพิจารณาหาค่าความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 เป็นระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ และผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย คือ ปรับแก้พฤติกรรมตัวชี้วัดในด้านของการอ่าน โดยให้ระบุคำในแบบประเมินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และควรระบุตัวอักษร พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ง่าย ๆ สำหรับเด็กปฐมวัย

แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย จากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้าน ตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง เป็นการบันทึกการแสดงพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและ การเขียนของเด็กปฐมวัยตามวัตถุประสงค์ในชุดการเรียนที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง โดยบันทึกพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกจากการใช้ ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา

2. นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3. นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4. นำแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสำหรับผู้ศึกษาและผู้ปกครอง ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และคู่มือ ในการทำกิจกรรมทั้ง 8 ชุดการเรียนรู้ โดยจัดทำสื่อการเรียนรู้ และนิทานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา

2. ก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้ศึกษาได้จัดปฐมนิเทศผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มทดลองผ่านวิดีโอคอลทางไลน์ ซึ่งผู้ศึกษาทำการชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา รวมถึงการเข้าร่วมกลุ่มเฟซบุ๊ก โดยสาธิตตัวอย่างในการทำกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้ดูเป็นตัวอย่าง 1 กิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ชุดการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษาให้แก่เด็กปฐมวัย และตอบข้อซักถามที่ผู้ปกครองไม่เข้าใจในการทำกิจกรรม จากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการแจกชุดการเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษาให้แก่เด็ก โดยทำการส่งทางไปรษณีย์จำนวน 8 ชุดการเรียนรู้ ได้แก่ ชุดที่ 1 ต้นหม่อนของคุณหมี ชุดที่ 2 งานของมดตัวนิด ชุดที่ 3 เอ้ะ ! นี่คืออะไรนะ ชุดที่ 4 รู้จักพยัญชนะ ชุดที่ 5 เต่าต้วมเตี้ยมกับกระต่ายจ๋อมแจ๋ม ชุดที่ 6 กุ๊กไก่ปวดท้อง ชุดที่ 7 เจ้าหมูหูหาย และชุดที่ 8 คู่ฉันอยู่ไหน พร้อมกับคู่มือ และแบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

3. ผู้ศึกษาดำเนินการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยสอนแบบออนไลน์ วันละ 30 นาที ตั้งแต่เวลา 09.00 – 09.30 น. และเด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองภายหลังจากการเรียนออนไลน์เสร็จสิ้น ระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด 7 สัปดาห์ เป็นจำนวน 24 วัน ตั้งแต่เดือนเมษายน – มิถุนายน พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วางแผนการดำเนินการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์

4. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมเด็ก โดยใช้แบบสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ไปสังเกตกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน โดยผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรม 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ในระหว่างการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 คือชุดการเรียนรู้ที่ 1 ต้นหม่อนของคุณหมี ระยะที่ 2 ในระหว่างการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 4 คือ ชุดการเรียนรู้ที่ 4 รู้จักพยัญชนะ และระยะที่ 3 ในระหว่างการจัดกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 7 คือชุดการเรียนรู้ที่ 8 คู่ฉันอยู่ไหน โดยทำการสังเกตเด็ก ในระหว่างการสอนแบบออนไลน์ และสังเกตจากภาพหรือคลิปวิดีโอที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ รวมถึงกิจกรรมที่เด็กทำร่วมกับผู้ปกครองที่ได้นำเสนอทางกลุ่มเฟซบุ๊ก

5. ในระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ผู้ศึกษาและผู้ปกครองทำการบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกถึงทักษะการอ่านและการเขียน โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย หลังจากการทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ซึ่งทำการบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 8 ชุดการเรียนรู้ เป็นระยะเวลาทั้งหมด 7 สัปดาห์

6. นำผลการสังเกตที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำคะแนนทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 มาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเปรียบเทียบคะแนนทักษะด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ระยะ ที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Devitation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมทักษะทางภาษาด้านการอ่าน และการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยผู้ศึกษาและผู้ปกครองเป็นผู้ทำการบันทึก ไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำผลการสังเกตทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ซึ่งผู้ศึกษาจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ในภาพรวม

(N = 10)

กลุ่มเป้าหมาย	คะแนนเต็ม	μ	σ
ระยะที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1-3)	16	5.90	1.33
ระยะที่ 2 (สัปดาห์ที่ 4-5)	16	10.76	2.08
ระยะที่ 3 (สัปดาห์ที่ 6-7)	16	14.23	1.51

จากตารางที่ 1 ผลการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม ระยะที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ1.33 ระยะที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.76 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 2.0 ระยะที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.51 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็ก ปฐมวัยโดยภาพรวมของระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษามาเปรียบเทียบกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ระยะที่ 3 สูงกว่า ระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย จากการใช้ ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ในรายด้าน

(N = 10)

ทักษะทางภาษา	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		ระยะที่ 3	
	u	σ	u	σ	u	σ
ด้านการอ่าน ได้แก่ การรู้จักการใช้หนังสือ ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ความเข้าใจในการอ่าน และการตระหนักและรับรู้ระบบหน่วยเสียง	3.00	0.94	4.96	0.99	6.94	0.99
ด้านการเขียน ได้แก่ การวาดภาพหรือการขีดเขียน การเขียนมีแบบแผน การเขียนชื่อ-นามสกุลตนเองได้ และการตระหนักและรับรู้ความแตกต่างของตัวอักษร	2.96	0.57	6.23	1.23	7.36	0.48

จากตารางที่ 2 ผลการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม ระยะที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.9 ระยะที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.2 ระยะที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.3 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมของระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้าน ตามแนวสมดุลภาษามาเปรียบเทียบกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ระยะที่ 3 สูงกว่าระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมของระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษามาเปรียบเทียบกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ระยะที่ 3 สูงกว่า ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 นั่นคือ เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา

ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

จากผลการบันทึกพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน สามารถสรุปผลการจัดกิจกรรมได้ว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1

ด้านการอ่าน เด็กยังไม่รู้จักการใช้หนังสืออย่างถูกวิธี การจับหนังสือ การชี้และการกวาดสายตาของเด็กยังไม่มีทิศทาง ไม่รู้จักการชี้และกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่างได้ และเด็กบางส่วนไม่สามารถจับใจความหรือบอกสิ่งที่ฟังได้

ด้านการเขียน เด็กมีความสนใจในการวาดภาพ แต่ยังไม่สามารถสื่อความหมายได้ เด็กวาดไปตามจินตนาการของตนเอง ซึ่งไม่มีความสอดคล้องเกี่ยวกับเรื่องที่อยากจะสื่อสารเท่าที่ควร และเด็กบางส่วนยังสับสนในการเขียนชื่อของตนเอง มีการเขียนตัวพยัญชนะสลับหน้าหลัง และการวางสระและวรรณยุกต์ไม่ถูกที่

ระยะที่ 2

ด้านการอ่าน เด็กเริ่มรู้จักการใช้หนังสืออย่างถูกวิธี สามารถจับหนังสือและชี้ พร้อมกับกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่างได้ มีความเข้าใจคำศัพท์และเรื่องราวจากนิทาน วรรณกรรม สื่อต่าง ๆ และสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง เริ่มบอกพยัญชนะและแยกตัวอักษรที่มีความเหมือนและความต่างได้เพิ่มมากขึ้น บอกถึงความแตกต่างของตัวอักษรได้ มีความเข้าใจเรื่องราวที่ได้อ่านหรือฟังจากนิทาน มีความสนใจในการอ่านและสามารถจับใจความสิ่งที่ได้อ่าน สามารถเล่าเรื่องโดยใช้คำพูดของตัวเอง และยังสามารถคงความหมาย และเนื้อหาของนิทานหรือเรื่องราวที่ฟังได้

ด้านการเขียน เด็กเริ่มรู้จักการใช้หนังสืออย่างที่ถูกวิธี สามารถจับหนังสือและชี้พร้อมกับกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่างได้ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและจดจำสัญลักษณ์ของตัวอักษรทั้งในเรื่องพยัญชนะและสระ สามารถบอกชื่อของตัวอักษรได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจคำศัพท์และเรื่องราวจากนิทาน วรรณกรรม สื่อต่างๆ สามารถอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง มีความสนใจในการอ่านและจับใจความจากสิ่งที่ได้อ่าน สามารถเล่าเรื่องโดยใช้คำพูดของตัวเอง และยังสามารถคงความหมายและเนื้อหาของนิทานหรือเรื่องราวที่ฟังได้

ระยะที่ 3

ด้านการอ่าน เด็กมีความรู้และความเข้าใจ ในการใช้หนังสืออย่างถูกวิธีมากขึ้น สามารถจับ หนังสือ ชี้และกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่างได้ โดยไม่ต้องมีผู้สอนหรือผู้ปกครองคอยแนะนำ สามารถบอกพยัญชนะและแยกตัวอักษรที่มีความเหมือนและความต่างได้ด้วยตนเอง รู้จักชื่อของพยัญชนะและ สระเพิ่มมากขึ้นจากตัวละครหลักต่าง ๆ ในหนังสือนิทาน สามารถเล่าเรื่องราวและจับใจความได้มากขึ้น โดยสามารถบอกเหตุผลการกระทำของตัวละคร และมีความเข้าใจโครงสร้างเสียงของภาษา ในการประสมคำและการออกเสียงของคำเพิ่มมากขึ้น

ด้านการเขียน เด็กมีความสนใจในการการวาดภาพหรือเขียนร่วมกันและการเขียนอิสระเพิ่มมากขึ้น การวาดภาพหรือการเขียนเพื่อสื่อความหมายของเด็กนั้นมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น สามารถเขียนคำที่มี ตัวสะกดสั้น ๆ จากที่เขียนและมีความเข้าใจเพียงแค่ 1 พยางค์ เพิ่มขึ้นเป็น 2 พยางค์และเข้าใจ ถึงองค์ประกอบในการประสมคำมากขึ้น เช่น คำว่า กระต่าย คุณหมี เจ้าหมู กุ๊กไก่ เป็นต้น และสามารถวาดภาพ จากคำที่กำหนดให้ได้ นอกจากนี้เด็กยังสามารถเขียนชื่อ นามสกุลของตนเองได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งในเรื่องของการวางสระและวรรณยุกต์ และมีความเข้าใจถึงลักษณะและวิธีการเขียนของพยัญชนะเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถบอกความแตกต่างของตัวพยัญชนะได้รวมถึงวิธีการเขียนของพยัญชนะได้อย่างถูกวิธี

ดังนั้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับจัดกิจกรรมการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน มีทักษะที่สูงขึ้นกว่าในระยะที่ 1 จากการได้จัดกิจกรรมการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา แสดงว่าการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาสามารถทำให้ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนพัฒนาขึ้นได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษามีทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ในระยะที่ 3 สูงกว่าระยะที่ 1 และ 2 ตามลำดับ โดยด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ การมีความสนใจในการเขียนและการวาดภาพเพื่อสื่อความหมายในด้านการคิดเกี่ยวกับเรื่องหรือกิจกรรมที่ทำ ความสามารถเขียนชื่อ-นามสกุลของตนเอง การมีความสนใจในการเขียนร่วมกันและการเขียนอิสระเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ รองลงมาคือ การรู้จักการใช้หนังสือและการอ่านหนังสือได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถชี้และกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่างและการมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและจดจำสัญลักษณ์ของตัวอักษร สามารถบอกตัวอักษรและอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ผู้ศึกษามีข้อวิจารณ์ 2 ประเด็น คือ ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา และทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน มีรายละเอียดดังนี้

1.ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ผู้ศึกษาได้ออกแบบชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยมีการกำหนดขอบข่ายเนื้อหา ดังนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย วิเคราะห์จากกรอบมาตรฐานภาษาและการรู้หนังสือ ในทักษะด้านการอ่านและการเขียนของ Ministry of Education Republic of Singapore (2013) และการสอนตามแนวสมดุลภาษาของ Holdaway (1979 อ้างใน อารี สัณหฉวี, 2550) คือ กิจกรรมการอ่านให้ฟัง กิจกรรมการอ่านร่วมกัน กิจกรรมการอ่านอิสระ กิจกรรมการเขียนโดยมีการชี้แนะ กิจกรรมการเขียนร่วมกัน กิจกรรมการเขียนแบบอิสระ กิจกรรมการอ่านและการออกเสียงคำศัพท์ กิจกรรมเกมทางภาษา ซึ่งการเรียนรู้และการส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนในชั้นที่สูงขึ้นต่อไป ผู้ศึกษาจึงได้ออกแบบชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษา ซึ่งเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างนิทาน เกม และสื่อ การเรียนรู้ต่างๆ โดยยึดนิทานเป็นตัวหลักในการดำเนินกิจกรรมและได้บูรณาการกับเกมต่างๆ เช่น เกมบิงโก เกมทอยลูกเต๋า

เกมจับคู่ เกมทายคำ เป็นต้น โดยกิจกรรมที่สร้างขึ้นนั้นจะส่งเสริมทักษะทางภาษาทั้งด้านการอ่านและ การเขียนของเด็กปฐมวัย เด็กจะได้รับชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาซึ่งเป็นการทำกิจกรรม กึ่งออนไลน์ และเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองได้ทำร่วมกับเด็กที่บ้าน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ให้เด็กได้ฝึกทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียน ประกอบด้วย การรู้จักการใช้หนังสือ ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ความเข้าใจในการอ่าน การตระหนักและรับรู้ระบบหน่วยเสียง การวาดภาพหรือการขีดเขียน การเขียนมีแบบแผน การเขียนมีแบบแผน และการตระหนักและรับรู้ความแตกต่างของตัวอักษร โดยมีการสอนตามแนวสมดุลภาษา การทำกิจกรรมผ่านนิทานและเกมต่างๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยการสืบค้นหาข้อมูลในหนังสือนิทานร่วมกับการเล่นเกม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษา พบว่า กิจกรรมที่ได้รับความสนใจและเป็นที่ชื่นชอบของผู้เรียน คือ เกมทอยลูกเต๋า และเกมบิงโก เป็นกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวคำศัพท์ในนิทานและการรู้จักพยัญชนะไทย สังเกตได้จากขณะการทำกิจกรรม เนื่องจากเกมทอยลูกเต๋า และเกมบิงโก เด็กจะมีความตื่นเต้นและมีโอกาสลุ้นว่าผู้สอนจะทอยลูกเต๋าได้คำศัพท์ใดและหรือหยิบตัวพยัญชนะใดออกมาและเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ทำร่วมกันและมีการแข่งขัน ซึ่งเด็กในวัยนี้จะชอบการเล่นเป็นกลุ่มและการท้าทาย ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกันและเกิดความสนุกสนาน ในขณะที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้สอน เพื่อน และผู้ปกครอง ทำให้เด็กเกิดความไว้วางใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ อุษณีย์ เอี่ยมสงคราม (2559) ได้กล่าวว่า เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ผ่านวิธีการเรียนรู้สาระต่างๆ อย่างเหมาะสมและมีความสมดุล ซึ่งนำมาอ่านออกเขียนได้อย่างเข้าใจและมีความสุขต่อการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนหนังสือนั้นจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ ครู เช่นเดียวกันกับที่ Vygotsky (1978 อ้างใน ชลาธิป สมาหิโต, 2556) ได้กล่าวว่า สังคมและบุคคลรอบข้างมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก จากการที่เด็กเรียนรู้ภาษาจากบุคคลอื่นทีละน้อยโดยคำแนะนำจากผู้อื่นจนสามารถเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ ซึ่งแนวคิดนี้เรียกว่า Instructional Scaffolding ที่จะเป็นการช่วยเสริมและสนับสนุนเด็กจากระดับพัฒนาการที่มีอยู่ไปในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและเด็กมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2.ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย จากคะแนนเฉลี่ยในระยะที่ 3 พบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการเขียนสูงกว่าด้านการอ่าน เนื่องจากเด็กมีพื้นฐานทักษะด้านการเขียนมากกว่าด้านการอ่าน และการคุ้นเคยกับการใช้ดินสอในการขีดเขียนหรือวาดภาพ โดยทักษะทางภาษาด้านการเขียนที่เด็กปฐมวัยแสดงออก ได้แก่ มีความสนใจในการเขียนและการวาดภาพเพื่อสื่อความหมายในด้านการคิดเกี่ยวกับเรื่องหรือกิจกรรมที่ทำ เด็กมีความสนใจในการเขียนร่วมกันและการเขียนอิสระเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในช่วงระยะแรกของการทำกิจกรรม เด็กบางคนไม่ค่อยมีความสนใจในการวาด แต่หลังจากที่ทำกิจกรรมผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนุกกับการวาดภาพเพื่อสื่อหมายในสิ่งที่ตนเองได้รับประสบการณ์จากนิทาน รวมถึงสื่อการเรียนรู้ต่างๆ สามารถนำเสนองานของตนเองทำได้อย่างภาคภูมิใจ มีความสนใจในงานของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการจับดินสอได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ด้วยลักษณะของการทำกิจกรรมเป็นการบูรณาการกับเกมในรูปแบบต่างๆ โดยดำเนินตามแนวสมดุลภาษา คือ กิจกรรมการเขียนโดยมีการชี้แนะ กิจกรรมการเขียนร่วมกัน และกิจกรรมการเขียนแบบอิสระ ซึ่งในกิจกรรมที่ทำนั้นจะมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนภายในห้องเรียนที่มีแต่การเขียนแบบธรรมดาโดยไม่มีการนำนิทานและเกมเข้าไปบูรณาการด้วย จึงทำให้เด็กมีความสนใจ กระตือรือร้น และมีความสนุกสนานในขณะทำกิจกรรมการเขียนและวาดภาพเพื่อสื่อหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Frey et al (2005) ซึ่งได้ศึกษาผลการดำเนินการสอนแนวสมดุลภาษาที่แห่งหนึ่งในเมืองของสหรัฐอเมริกา โดยได้ศึกษาการใช้เวลาในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงการจัดเตรียมของครูและห้องเรียน ผลการศึกษา พบว่าครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้เขียนเองตามลำพังมากที่สุด รองลงมาเป็นฝึกการอ่านดังๆ โดยใช้เวลาประมาณ 23 นาที และสอดคล้องกับ ศุภมาส จิรกอบสกุล (2559) ที่ได้ศึกษาทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกัน เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการเขียนเพิ่มขึ้นก่อนการทำกิจกรรม เนื่องจากการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษา ด้านการเขียนด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำต่าง ๆ

ได้เลือกเขียนคำ ที่สนใจ โดยเลือกใช้คำในนิทานเป็นสื่อเมื่อเด็กสนใจก็จะเกิดความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นที่จะเขียนคำนั้น ๆ และเมื่อได้เขียนบ่อย ๆ เด็กจะเกิดทักษะการสังเกตพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ว่าคำนั้นเขียนอย่างไร เด็กจะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ นิพาพร ธรรมสัตย์ (2558) ที่ได้ศึกษาความคิดคล่องทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกันตามแนวสมดุลภาษา เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกันตามแนวสมดุลภาษามีความคิดคล่องทางภาษาหลังการทดลองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านแบบปกติ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกันตามแนวสมดุลภาษาเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ มีโอกาสเรียนรู้ทางภาษาโดยการลงมือกระทำผ่านกิจกรรมการอ่านนิทาน บทเพลง บทร้องเล่น คำคล้องจอง การเล่าเรื่องย้อนกลับ อ่านพยัญชนะ คำ ถ้อยคำ หรือวลี การเรียงคำให้เป็นประโยค ฝึกเขียน คำ ถ้อยคำ การเล่นเกมทางภาษา แต่งเรื่องเขียนภาพ ตลอดจนการนำเสนอผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

1.ในการเลือกกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ควรเป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อช่วยขยายการเรียนรู้ของเด็กจากโรงเรียนสู่บ้านและทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน

2.การทำกิจกรรมผ่านทางออนไลน์ ควรคำนึงถึงสัญญาณอินเตอร์เน็ต เนื่องจากบางบ้านสัญญาณอินเตอร์เน็ตไม่เอื้ออำนวย มีการติดขัดและสัญญาณหาย จึงทำให้กิจกรรมที่เด็กกำลังทำไม่ต่อเนื่อง และควรใช้เวลาที่ไม่เกิน 30 นาทีต่อกิจกรรม

3.การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่บ้านตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย ในการดำเนินงานต้องมีการวางแผนและต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือกันในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1.ควรมีการส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ การแสดงบทบาทสมมติ การสอนภาษาโดยการใช้ท่าทาง TPR (Total Physical response) เป็นต้น

2.ควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนที่บ้าน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ทักษะชีวิต ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ทักษะทางสังคม เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชลาธิป สมาหิโต. (2556). การพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย.สาขาปฐมวัยศึกษา,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____(2560). เอกสารคำสอนรายวิชา พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. สาขาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิพาพร ธรรมสัตย์. (2558) . การศึกษาความคิดคล่องทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกันตามแนวสมดุลภาษา,วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต:สาขาหลักสูตรและการสอน,มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ราตรี นันทสุคนธ์. (2554). การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ จุดทอง.

ศุภมาส จิรกอบสกุล. (2559) . ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกัน : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2559). เอกสารคำสอนรายวิชา การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. สาขาปฐมวัยศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อารี สัณหฉวี. (2550). สอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.

อุษณีย์ เอี่ยมสงคราม. (2559). การใช้ชุดส่งเสริมความรู้ด้านการอ่านแนวสมดุลภาษาแก่ผู้ปกครอง ที่มีต่อการอ่านของเด็กปฐมวัย.กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Erin Lynch. (2018) . Components of Balanced Literacy and Strategies for the Classroom.[online]: https://www.sadlier.com/school/ela-blog/overview-of-balanced-literacy

Frey,B.,Lee S.,Tollefson,N.,Pass,L.,and Massengill,L. (2005) . Balancrd Literacy in Anurban School District. The Journal of Education Research.

Don Holdway. (1979). Foundations of Literacy.Gosford, N.S.W., Australia:Ashton Scholastic

Ministry of Education Republic of Singapore. (2013) . Language and Literacy . A Curriculum for Kindergartens in Singapore.

Samantha Hebzynski. (2017) . Balanced Literacy Strategies. St. Cloud State University. Degree Master of Science in Curriculum and Instruction

Vygotsky, L.S. (1978). Mind in society the development of psychological processes. Cambridge MA: Haward University Pres